

Analyse af private frisøruddannelser

**Udarbejdet for Fællesudvalget for
Serviceerhvervenes Uddannelser**

December 2013

Indholdsfortegnelse

1. Hovedresultater	4
2. Indledning	7
2.1 Analysedesign og datakilder	8
3. Omfang og indhold af de private frisøruddannelser	10
3.1 Skolerne	10
3.2 Uddannelser og elever	12
3.2.1 Optagelse	12
3.2.2 Uddannelsernes indhold	12
3.2.3 Bedømmelse og afslutning/svendeprøve	13
3.2.4 Elever	13
3.3 De privatuddannedes karrierespor og arbejdsmarked	14
3.3.1 Beskæftigelse efter endt uddannelse	14
3.3.2 Efteruddannelse og konsulentrådgivning	14
4. Privatuddannede frisørers arbejdsmarkeds-mæssige stilling	15
4.1 Privatuddannede frisører i salonerne med organiserede frisørmestre	15
4.1.1 Ansættelse af nye frisører.....	17
4.1.2 Barrierer for privatuddannede frisører	19
4.2 Privatuddannede frisørers jobmuligheder	21
5. Efteruddannelsesbehov blandt privatuddannede frisører	23
5.1 Privatuddannede frisørers efteruddannelsesbehov	23
5.2 Privatuddannede frisører på EUD	24
5.3 Privatuddannede frisørers brug af AMU	25
5.3.1 Brug af AMU bredt set.....	26
6. Private frisøruddannelser i de nordiske lande.....	30
6.1 Norge	30
6.1.1 Raise Gruppen A/S som case	31
6.2 Sverige	31
6.3 Island.....	32
6.4 Finland	33

7. Kortlægning af private frisøruddannelser.....	34
7.1 Art of Beauty and Style	34
7.1.1 Indhold af uddannelse	34
7.2 Københavns Frisørskole.....	35
7.2.1 Indhold af uddannelse	35
7.3 Taastrup Frisørskole	36
7.3.1 Indhold af uddannelse	36
7.4 Hair Academy	36
7.4.1 Indhold af uddannelse	36
7.5 Frisørakademiet Odense.....	37
7.5.1 Indhold af uddannelse	37
8. Tabelrapport.....	38
8.1 Baggrundsspørgsmål.....	38
8.2 De ansattes uddannelse	39
8.3 Ansættelse af nye medarbejdere.....	39
8.4 Efteruddannelse af frisører	42

1. Hovedresultater

New Insight har på vegne af SUS gennemført en analyse af de private frisøruddannelser i Danmark. Indholdet, omfanget og den arbejdsmarkedsmæssige betydning af de private frisøruddannelser er blevet undersøgt for at kunne vurdere muligheder og behov for efter- og videreuddannelse i AMU-systemet i lyset af de uddannelsespolitiske målsætninger om, at 95 pct. af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse.

✦ **AMU er ikke nok til opkvalificering af privatuddannede frisører**

Analysen viser, at de privatuddannede frisører er for langt fra EUD-niveau til, at det giver mening at tale om opkvalificeringskurser i AMU som en løsning på deres problem med at få fodfæste på frisørarbejdsmarkedet. De organiserede frisørmestre vil ikke ansætte en privatuddannet frisør med en etårig uddannelse. Det skyldes en kombination af, at deres faglig-funktionelle fleksibilitet opfattes som for dårlig og deraf følgende en udbredt praksis blandt de organiserede frisørmestre om ikke at ansætte privatuddannede.

Der er i dag ingen nævneværdig efterspørgsel på AMU-kurser til opkvalificering af privatuddannede frisører, hvorfor der ikke vurderes at være et udækket behov.

✦ **Arbejdsmarkedet for frisører er delt i to**

Med to leverandører af uddannede frisører – henholdsvis de private skoler og erhvervsuddannelserne - opstår der et todelt arbejdsmarked med to forskellige aftagere af frisørerne.

Der tegner sig et billede af et todelt arbejdsmarked for frisører. Den største del består af organiserede frisørmestre, der ansætter erhvervsuddannede frisører. Den anden del, som stadig er relativt ubelyst¹, består af privatuddannede og ufaglærte frisører, der ansætter andre frisører med en privat uddannelse eller en udenlandsk uddannelse. Analysen har afdækket, at de fleste privatuddannede frisører får ansættelse i saloner hos andre privatuddannede eller etablerer sig som selvstændige. Frisørarbejdsmarkedet udvikler sig i retning af en polarisering med dyre saloner med erhvervsuddannede frisører som den ene pol og billigere saloner, hvor de privatuddannede frisører finder beskæftigelse, som den anden pol. Der ses dog stadig en stor midtergruppe af frisørsaloner med erhvervsuddannede frisører.

✦ **Manglen på praktik og teori adskiller de private uddannelser fra erhvervsuddannelsen**

De fem private frisørskoler i Danmark udbyder uddannelser af et til to års varighed. Prisen ligger på 25.000 til 60.000 kr. Uddannelserne er modulopbyggede og

---

¹ Det har været uden for denne analyses rammer at interviewe saloner med privatuddannede frisører. Endvidere er det svært at afgrænse og komme i kontakt med, da de typisk ikke er organiseret i faglige foreninger.

består af en lang række praktiske fagdiscipliner, der indgår i det praktiske arbejde i skolesalonerne.

Der er i alle uddannelserne meget lidt decideret teoriundervisning. Kun i en lille del af uddannelserne introduceres eleverne til områder som arbejdsmiljø, kundeservice, kommunikation og lignende. Den begrænsede teoriundervisning og almene fag adskiller de private uddannelser fra erhvervsuddannelsen.

Hovedparten af undervisningen på de private uddannelser foregår i skolesalonerne. I erhvervsuddannelsesterminologi tæller dette formelt set ikke som praktik, da der ikke nødvendigvis er en faglig kompetent eller uddannet frisør til stede i skolesalonen. Det er et krav til frisørmestrene med elever fra erhvervsuddannelsen, at der altid er en frisør, der opfylder uddannelsesforpligtelsen, til stede hos eleverne i salonerne.

Der kan påpeges fire forskelle mellem den private uddannelse og erhvervsuddannelsen, der ifølge frisørmestrene er definerende for, at de ikke vil ansætte privatuddannede:

- Dårligere kernefaglighed
- Mindre erfaring med kundekontakt og kundeservice
- Manglende almene kompetencer
- Samme løn til privatuddannede som erhvervsuddannede

Endvidere har analysen peget på tre strukturelle barrierer for de privatuddannede:

- Geografisk betinget jobsøgning
- Muligheder for og regler omkring elever i salonen
- Frisørmestres ansøgningsprocedure

➤ **Frisører bruger private leverandørkurser frem for AMU**

I forhold til brugen af AMU til efteruddannelse udvises forskellene til dels blandt privatuddannede og erhvervsuddannede frisører. Ifølge uddannelseslederne på erhvervsskolerne er det yderst sjældent, at privatuddannede frisører benytter AMU-kurserne, og ligeledes benytter de erhvervsuddannede frisører sig i stigende grad af andre efteruddannelses tilbud. Især de private leverandørkurser, hvor frisørerne bliver præsenteret for de nyeste produkter og trends, benyttes flittigt. Samtidig drager mange frisører til udlandet til konferencer og kurser for at være på forkant med moden.

Frisørers brug af AMU følger generelt udviklingen inden for hele AMU-området. Der har siden 2008-2010 været en markant nedgang på i AMU-aktiviteten, hvilket også ses i de frisørfaglige efteruddannelseskurser.

Mange frisøruddannede, der benytter sig af AMU, tager også HAKL-kurser. Det er der to forklaringer på: Mange frisører er selvstændige, og har derfor brug for

forretnings orienteret efteruddannelse. En anden forklaring er, at frisøruddannede at de har fået arbejde inden for et andet fag, fx detailhandel².

🔴 **Samme udfordringer som i de fleste andre nordiske lande**

Erfaringerne med private frisøruddannelser i Danmark minder i vid udstrækning om resten af de nordiske lande. Island har som det eneste nordiske land ingen private frisøruddannelser. Det norske og finske system minder om det danske, hvor de private frisøruddannelser er et alternativ til de offentlige tilbud, men ikke anerkendt af det statslige skolesystem. Sverige har som det eneste land valgt at gøre det muligt for private skoler at udstede svendebreve på lige fod med erhvervsuddannelserne, hvis de opfylder nogle specifikke krav om bl.a. antal undervisningstimer.

---

² I 'Analyse af frisørbranchen' New Insight udarbejdede for SUS i 2008 fremgår det, at ca. en tredjedel af de uddannede frisører er beskæftiget uden for frisørbranchen.

2. Indledning

Parallelt med erhvervsuddannelserne til frisør og kosmetiker findes der i dag private uddannelser, der retter sig imod de samme arbejdsmarkeder og jobfunktioner. Selvom de private skoler har uddannet frisører i flere år, er omfanget og den arbejdsmarkeds-mæssige betydning af de private uddannelser stort set ukendt. De private frisøruddannelser registreres ikke separat af Danmarks Statistik, og der er ikke foretaget analyser af området tidligere.

For at imødekomme dette behov for mere viden om de private frisøruddannelser, har New Insight på opdrag af Fællesudvalget for Serviceerhvervenes Uddannelser (SUS) udarbejdet denne analyse af de private frisøruddannelser. Analysen er gennemført i perioden august til november 2013.

Set i forhold til de uddannelsespolitiske målsætninger om, at 95 procent af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse og løftet fra ufaglært til faglært, er det interessant at få belyst forholdene omkring de private frisøruddannelser nærmere.

Det er projektets formål at belyse og besvare følgende problemstillinger:

- Er der et generelt behov for videre- og efteruddannelse af privat uddannede frisører set i forhold til deres beskæftigelsesmuligheder og værdi for virksomhederne i branchen?
- Bliver den private uddannelse anvendt som trædesten til at stå bedre i forhold til at finde praktikplads og blive optaget på erhvervsuddannelsen?
- Hvori består forskellene i de arbejdsfunktioner, der reelt varetages for de to uddannelsesgrupper?
- Er der indikationer på, at beskæftigelsesmulighederne er ringere for de privatuddannede frisører?
- Hvori består de indholdsmæssige forskelle mellem erhvervsuddannelsen frisør og de private frisøruddannelser?
- Hvilke efteruddannelsesbehov er der i gruppen af privatuddannede frisører? Er det fx nødvendigt at stræbe efter en erhvervsuddannelse for at bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet? Er der behov for AMU, som vil kunne fremme privatuddannede frisørers beskæftigelsessituation?
- Hvordan kan disse forskelle håndteres i forbindelse med GVU til frisøruddannelsen? Er der fx grundlag for at arbejde i retning af en standard merit-model, hvor de private uddannelser anerkendes på en fast og ensartet måde?
- Er der grundlag for at justere AMU-målene på området, så de understøtter de privatuddannede frisørers kompetenceudvikling – evt. i retning af en erhvervsuddannelse.
- Hvilke erfaringer og evt. udfordringer har de andre nordiske lande om paralleliteten mellem de private og de offentlige udbydere?

Analysen er tredelt:

- I kapitel 3 kortlægges omfanget og indholdet af de private frisøruddannelser.
- I kapitel 4 beskrives de privatuddannede frisørers arbejdsmarkedsmæssige stilling sammenlignet med de erhvervsuddannede.
- I kapitel 5 afdækkes og analyseres de privatuddannede frisørers behov for og brug af efteruddannelses tilbud.

Tredje delanalyse om privatuddannede frisørers uddannelsesbehov baserer sig på konklusionerne fra de to forrige delanalyser. Kortlægningen af indholdet på de private frisørskoler og analysen af de privatuddannedes arbejdsmarkedsmæssige stilling muliggør en analyse af deres efteruddannelsesbehov set i et beskæftigelsesperspektiv.

Til sammen bidrager de tre delanalyser med en øget viden om de private frisøruddannelser og deres betydning for erhvervsuddannelsernes tilknytning til arbejdsmarkedet. Endvidere inddrages erfaringer fra de nordiske lande til at perspektivere analysen af det danske uddannelsesbillede.

2.1 Analysedesign og datakilder

Analysen er gennemført som en eksplorativ undersøgelse, da der er tale om et område, der i analysesammenhænge er relativt underbelyst. Der er gennemført både personlige og telefoniske semistrukturerede kvalitative interviews, i alt 24 interviews med private frisørskoler, faglærere på erhvervsuddannelsen og frisørmestre. Desuden er der gennemført en kvantitativ spørgeskemaundersøgelse til 317 frisørmestre.

Fordelen ved at bruge både kvalitative og kvantitative data er, at det muliggør en triangulering og validering af analysens konklusioner. Udsagnene fra interviewene kan kvalitetssikres ved at sammenligne med resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen³.

Hver af de tre delanalyser er baseret på et selvstændigt datamateriale, hvilket giver et bredt og solidt grundlag. Analysens konklusioner styrkes endvidere af, at både de private frisørskoler og repræsentanter fra erhvervsuddannelsen er inddraget.

🔪 Delanalyse 1: De private frisørskoler – indhold og omfang

Til den første delanalyse er der gennemført interviews med repræsentanter for fire af de nuværende fem private frisørskoler: Københavns Frisørskole, Art of Beauty and Style (Kolding), Hair Academy (Esbjerg) og Taastrup Frisørskole.

---

³ Kombinationen af forskellige metoder til afgrænsning af en problemstilling. Denne metode sikrer, at alle relevante problemstillinger belyses i en større skala. Ved først at gennemføre en kvalitativ forundersøgelse (interviews med 10 frisørmestre) dannes et grundlag for den senere kvantitative undersøgelse blandt de mere end 300 frisørsaloner, der indgår i undersøgelsen.

Odense Frisørakademi, der er den femte private frisørskole, har ikke ønsket at deltage i undersøgelsen.

To interviews er foregået ved personligt møde på skolerne, hvor der også har været lejlighed til at se skolernes faciliteter. De to øvrige interviews er foregået som telefoninterviews. Da skolerne er blevet lovet en vis anonymisering, er det kun få steder i det følgende, at de enkelte skoler er fremhævet med navn.

Fokus i interviewene har været at kortlægge omfanget af uddannelserne, dvs. hvor mange personer der gennemfører uddannelserne årligt, og indholdet på uddannelserne, herunder læringsmål og undervisnings- og praktikaktiviteter.

🔴 **Delanalyse 2: Privatuddannede frisørers arbejdsmarkeds-mæssige stilling**

Til den anden delanalyse er der gennemført ti telefoninterviews med frisørmestre. De ti mestre er udpeget gennem Danmarks Organisation for Selvstændige Frisører og Kosmetikere (DOFK) ved formand Jens Behrndtz. Formålet med interviewene var kvalitativt at afdække arbejdsgivernes anvendelse af erhvervsuddannede frisører og privatuddannede frisører.

Interviewene dannede grundlag for at udarbejde en bred kvantitativ online spørgeskemaundersøgelse til frisørsaloner med samme tema. Spørgeskemaet blev sendt ud til medlemmer af DOFK.

Der er ifølge Danmarks Statistik 5.668 (2011) frisørsaloner i Danmark. Ca. 2/3 af frisørsalonerne er virksomheder, hvor det kun er ejeren, der er beskæftiget (enmandssaloner), dvs. der knap 2.000 frisørsaloner med ansatte.

I spørgeskemaundersøgelsen har 224 frisørmestre svaret, at de har en eller flere ansatte i salonen. Stikprøven dækker således ca. 10 pct. af alle frisørsaloner med ansatte. Det kan derfor med rimelighed antages, at resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen er dækkende for det samlede antal frisørsalonerne med ansatte.

🔴 **Delanalyse 3: Privatuddannede frisørers efteruddannelsesbehov**

Til den tredje delanalyse blev der gennemført ti telefoninterviews med uddannelsesledere fra erhvervsuddannelserne til frisør med det formål at belyse omfanget af privatuddannede frisører, som deltager på erhvervsuddannelsen til frisør og AMU. Ligeledes er emnet blevet behandlet i spørgeskemaundersøgelsen.

Som afslutning på dataindsamlingen afholdt New Insight i slutningen af oktober en workshop for uddannelsesledere og faglærere for at kvalificere analysens foreløbige resultater og videre diskutere efteruddannelsesbehovet blandt frisører. Workshopen blev afholdt i forbindelse med et skolemøde arrangeret af DOFK.

Endelig er der indhentet erfaringer fra de andre nordiske lande om private frisør-uddannelser med hjælp fra DOFK og DFKF (Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund).

3. Omfang og indhold af de private frisør-uddannelser

De private skoler, der udbyder frisøruddannelser, er et mangesidet marked. Flere skoler har en kort levetid eller skifter hyppigt navn og ejer. Der er i øjeblikket fem skoler, der i større eller mindre grad lader til at have bidt sig fast på markedet. Et par af skolerne har flere afdelinger:

- ✦ Københavns Frisørskole har tre afdelinger rundt om i Københavnsområdet, og er ved at åbne en fjerde afdeling
- ✦ Art of Beauty and Style har afdelinger i København, Odense, Kolding, Aarhus og Aalborg
- ✦ Hair Academy Esbjerg
- ✦ Taastrup Frisørskole
- ✦ Frisørakademiet, Odense

New Insight har gennemført interviews med repræsentanter fra alle skolerne, undtagen Frisørakademiet i Odense, der ikke har ønsket at deltage i undersøgelsen.

Formålet med denne del af analysen er at kortlægge omfanget og indholdet af de private frisøruddannelser. For det første afdækkes omfanget af uddannelserne, dvs. hvor mange elever gennemfører en privat udbudt frisøruddannelse årligt. For det andet udføres en kortlægning af indholdet på de private frisøruddannelser. Det vil sige en afdækning af, hvordan skolerne løser undervisnings- og praktikaktiviteter. Omfanget af uddannelserne belyses ved en systematisk indsamling af de private frisørskolers egne oplysninger om uddannelsesaktivitet.

Resultatet af delanalyse 1 er et estimat af den årlige uddannelsesaktivitet på de private frisørskoler samlet set samt en beskrivelse af indholdet af de private frisøruddannelser generelt. Endelig beskrives de privatuddannede frisørers beskæftigelsesmuligheder ud fra skolernes egen vurdering.

I rapportens bilag findes nærmere beskrivelser af de enkelte skoler. Disse data er indsamlet fra skolernes hjemmesider.

3.1 Skolerne

I og med de fire deltagende skoler ikke indbyrdes har noget samarbejde, er uddannelserne meget forskellige. Der spores imidlertid nogle fællesnævner, der knytter sig til uddannelsernes varighed og strukturer.

Uddannelserne varer ca. et til halvandet år, og består af en lang række praktiske fagdiscipliner, der indgår i det praktiske arbejde i skolesalonerne. Der er i alle uddannelserne meget lidt decideret teoriundervisning.

Skolerne, der indgår i undersøgelsen, er alle ledet af frisører, der har en del års erfaringer fra faget; tre af de fire ledere er erhvervsuddannet frisører. Ejerforholdene af skolerne varierer fra at være den daglige leder, der også er ejer, til en enkelt af skolerne der ejes af en person, der ikke deltager i det daglige arbejde på skolen.

Antallet af elever varierer en del, og generelt har skolerne ikke været interesseret i at oplyse præcise tal for, hvor mange elever de optager årligt. Fælles for skolernes elevoptag er, at man alle steder holdoptager elever 2-4 gange årligt. På to af skolerne har man aftenhold, hvor eleverne typisk har andet job om dagen.

Tabellen herunder giver derfor kun et skøn over det årlige optag ud fra skoleledernes besvarelser.

Skole	Årligt elevoptag
Hair Academy Esbjerg	15-16
Taastrup Frisørskole	30-40
Københavns Frisørskole	170-200
Art of Beauty and Style	20-22

Kilde: New Insight A/S

En del private frisørskoler er de seneste år lukket eller gået konkurs. Det skønnes derfor, at omfanget af elever i de private frisøruddannelser ikke overstiger 300 om året. Ifølge de private frisørskoler er det et fåtal af eleverne, der falder fra undervejs i uddannelsen.

Uddannelsernes priser oplyses på skolernes hjemmesider, og ligger på ca. 60.000 kr. Kun Taastrup Frisørskole har en lavere pris, der ligger på ca. 25.000 kr. Efter at have været i kontakt med skolerne viste priserne sig at være vejledende. Der er på alle skolerne forskellige variationer over priserne afhængig af, hvor længe eleverne bruger på uddannelserne. Ingen af skolerne har villet gå yderligere ind i deres prispolitikker, end det fremgår af deres websites.

Ifølge de private skoler er en del af deres lærere faglærte frisører. Antallet af skolernes lærere varierer også en del og er ikke nødvendigvis sammenhængende med skolernes elevtal. Således er der på Taastrup Frisørskole kun ansat to lærere, hvor der i Esbjerg er tilknyttet seks lærere. Den største af skolerne, Københavns Frisørskole, har på skolens tre afdelinger ansat ca. 10 undervisere.

Når antallet af lærere på skolerne er så varierede, skyldes det, at uddannelserne i lange perioder er sammensmeltet med arbejdet i skolernes tilhørende saloner. Her er der også ansat frisører, der varetager oplæringen i det, skolelederne kalder uddannelsespraktikken. Disse medarbejdere indgår i en enkelt af skolernes opgørelse over antallet af lærere.

3.2 Uddannelser og elever

Skolerne har alle koncentreret uddannelsernes indhold om frisørfagets kerneopgaver. Der er derfor generelt ikke mange spor i uddannelser af, at der undervises i fx kundeservice, arbejdsmiljø o.l.

Skolerne har meget forskellige tilgange til uddannelsernes tilrettelæggelse. Fælles er dog, at uddannelserne er modulopbyggede ud fra de forskellige klippeteknikker, skolerne underviser i. Modulerne indeholder en kort introduktion og teoretisk gennemgang af modulets tema, hvorefter eleverne arbejder i salonen under overvågning af en lærer.

3.2.1 Optagelse

Skolerne optager elever 2-4 gange årligt. Det er meget forskelligt, hvornår på året optagelserne sker, og noget tyder på, i hvert fald i en af skolernes tilfælde, at skolerne venter, til de har tilmeldinger nok til at samle et hold.

Rekrutteringen af elever sker på forskellige måder på de fire skoler. Skolerne annoncerer i lokale dagblade, og har alle hjemmesider. Der rekrutteres desuden elever gennem netværk af tidligere elever.

To af skolerne nævner, at de samarbejder med lokale jobcentre, der betaler lediges skoleafgifter. Et eksempel herpå er Frisørakademiet i Odense, der på skolens hjemmeside opfordrer ledige til at søge jobcenteret om at betale skoleafgiften, der for denne skoles vedkommende ligger på mellem 45.000 kr. og 65.000 kr.

3.2.2 Uddannelsernes indhold

Uddannelserne varierer mellem at være deltid- og fuldtidsuddannelser. De er modulopbyggede og består alle af et introduktionsforløb, der har en varighed af ca. tre måneder. En enkelt af skolerne opererer med en prøvetid på 28 dage, hvor både skole og elev kan opsige aftalen. Elever får – fratrukket et mindre beløb – kursusafgiften tilbage, hvis aftalen ophæves. På skolerne, der opererer med prøvetidsordninger, vurderer man elevernes forventede evne til at kunne gennemføre uddannelsen. Skønnes det, at eleven ikke egner sig som frisør, ophæves aftalen.

Efter det første modul foregår som nævnt langt den overvejende del af uddannelserne i salonerne. Her arbejder eleverne med kunder, der betaler et reduceret beløb for en klipning eller anden behandling, afhængig af hvor langt eleven er i uddannelsen.

Fagligt er uddannelsernes indhold opdelt i forskellige klippeteknikker, farvning, langhårsfrisering o.l. Kun i en lille del – og på to af skolerne – af uddannelserne introduceres eleverne til områder som arbejdsmiljø, kundeservice, kommunikation og lignende. Disse områder indgår ifølge skolelederne i den praktiske del af uddannelserne.

På to skoler har man opdelt uddannelsen i to linjer: en herre- og en damelinje. Her specialiserer eleverne sig i en af de to retninger. Den ene af skolerne har tilrette-

lagt uddannelserne, så herrelinjen er af kortere varighed end damelinjen, som i øvrigt også indeholder herreklip.

Generelt har skolerne ikke været interesseret i at gå dybere ind i, hvad de forskellige fag indeholder. I de fire interviews har skolerne kun oplyst om uddannelsernes faglige indhold på et meget overordnet niveau svarende til fagenes/-modulernes navne.

3.2.3 Bedømmelse og afslutning/svendeprøve

Alle fire skoler har omfattende bedømmelsessystemer. Eleverne evalueres i det daglige af lærerne, og der ligger tests flere gange i løbet af uddannelserne. De skoler, der opererer med et decideret teorimodul i begyndelsen af uddannelsen, har også en afsluttende prøve for modulet. En af skolerne kalder det en stopprøve; men har endnu aldrig måttet dumpe en elev.

Ved de to besøg på private frisørskoler, der er foretaget i forbindelse med projektet, er der blevet præsenteret omfangsrige registreringsmanualer over elevernes aktiviteter. En af skolerne opererer med et system, hvor eleverne får karakter efter hver klipning, de foretager. Alle discipliner skal bestås, og sker det ikke, forlænges elevens uddannelse. Dette er ikke forbundet med ekstraomkostninger for eleven udover den tid, de skal bruge på at gå om.

Alle uddannelser afsluttes med en prøve, der på to af skolerne strækker sig over to dage. Skolerne kalder de afsluttende prøver for svendeprøver og har i det hele taget bygget kulturer op om prøverne, så de ligner svendeprøverne på erhvervsuddannelsen. En skole opererer med skuemesterbegrebet og oplyser, at dens skuemestre er tidligere lærere på erhvervsskoler.

3.2.4 Elever

Skolerne oplyser, at deres elevmasse er meget sammensat. På alle skolerne er der meget store aldersspredninger. Således oplyses det, at elevernes alder varierer fra 18 – 60 år.

De unge elever påbegynder uddannelserne for at skaffe sig en karriere, hvor der tegner sig et billede af, at de ældre elever tager uddannelserne af enten interesse for faget eller for ”at have noget at falde tilbage på”, som en af skolelederne udtrykker det.

For de fleste af de unges vedkommende har de forsøgt at finde en elevplads i forbindelse med et ønske om at tage en EUD-frisøruddannelse. Andre har begrundet deres motivation for at søge ind på en privat frisørskole med, at de ikke kunne overskue at tage en erhvervsuddannelse på fire år, og i stedet ser en privat frisøruddannelse som en genvej til deres drømmejob i frisørfaget.

3.3 De privatuddannedes karrierespor og arbejdsmarked

Der er ikke i denne analyse indbefattet interviews med færdiguddannede frisører fra de private skoler. Derfor bygger de følgende afsnit på input fra de fire interviews med lederne på de private frisørskoler.

3.3.1 Beskæftigelse efter endt uddannelse

Det er skolernes oplevelser, at ca. 25-50 pct. af eleverne har ambitioner om at starte egen virksomhed. Langt hovedparten af eleverne ønsker at beskæftige sig med traditionelle frisøropgaver. Det er med andre ord et fåtal af eleverne, der giver udtryk for drømme om at finde beskæftigelse i film- og teaterverdenen, som et par af skolerne ellers reklamerer med på deres hjemmesider.

En af skolerne vurderer, at det formodentlig kun knap er en fjerdedel af de færdiguddannede, der får job efter uddannelsen. Det tillægger de dels den økonomiske krise, der stadig påvirker frisørbranchen.

De fire skoler er uafhængigt af hinanden enige om, at frisørbranchen er opdelt i to verdner - ”os og dem”, som en af skolelederne udtrykker det. De fremhæver, at det er meget svært for de privatuddannede at få jobs i andre saloner, end de der er ejet af andre privatuddannede frisører.

De privatuddannedes frisørsaloner er ofte små saloner med 1-2 ansatte. Mange af disse saloner er drevet ud fra en model, hvor salonejeren udlejer stole. Det vil sige, at den ’ansatte’ i virkeligheden har en salon i salonen. Stolelejereren betaler en afgift til salonejeren for at drive sin forretning i forretningen. Denne model lader til at være udbredt i den del af branchen, hvor de privatuddannede frisører finder beskæftigelse.

3.3.2 Efteruddannelse og konsulentrådgivning

En skole oplyser, at de ved flere lejligheder har udført konsulentbistand for tidligere elever, der ønsker at åbne egen frisørsalon. Interviewpersonen har ydet konsulentbistand i forhold til etableringsprocedurer over for offentlige myndigheder (Skat) samt rådgivning om salonernes placering og indretning.

Der er ikke i de øvrige interviews berettet om konsulenttydelser i et tilsvarende omfang. De øvrige skoler fortæller imidlertid om, at de i en periode, efter at eleverne har afsluttet deres uddannelser, følger deres videre karriere, og giver en smule uformel sparring og karriererådgivning, hvis eleverne ønsker det.

Alle skolerne har på et tidspunkt forsøgt at udbyde efteruddannelseskurser; men der har ikke været tilstrækkelig interesse lokalt til, at det har kunnet betale sig at drive forretning på dette område.

4. Privatuddannede frisørers arbejdsmarkedsmæssige stilling

Formålet med den anden delanalyse er at undersøge de privatuddannede frisørers arbejdsmarkedsmæssige stilling sammenlignet med erhvervsuddannede frisører. De private frisørskoler vurderer, at det er svært for de privatuddannede frisører at få jobs i andre saloner, end de der er ejet af andre privatuddannede frisører.

Som grundlag for at undersøge dette nærmere, tager anden delanalyse udgangspunkt i en online spørgeskemaundersøgelse, der er udsendt til knap 2.000 frisørmestre, som er organiseret i Danmarks Organisation for Selvstændige Frisører og Kosmetikere (DOFK). Undersøgelsen har givet 317 besvarelser, der dermed opfylder niveauet for den beregnede repræsentativitet baseret på min. 300 besvarelser.

Kapitlet afdækker for det første de privatuddannede frisørers reelle beskæftigelsesmuligheder i saloner med erhvervsuddannede frisørmestre. Analysen afdækker endvidere barrierer for de privatuddannedes ansættelse i saloner med erhvervsuddannede frisørmestre.

For det andet afdækkes arbejdsmarkedet for de privatuddannede frisører. Hvis de privatuddannede frisører sjældent ansættes i saloner med frisørmestre organiseret i DOFK, hvor finder de da arbejde? Til at besvare dette spørgsmål har New Insight interviewet repræsentanter for fire af de fem private frisørskoler i Danmark.

Resultatet af delanalyse 2 er en vurdering af de privatuddannede frisørers beskæftigelsesmuligheder i forhold til de erhvervsuddannede frisører belyst med udgangspunkt i de organiserede arbejdsgiveres vurdering. Delanalyse 1 og 2 leder frem til en vurdering af de privatuddannede frisørers muligheder og behov for opkvalificering til faglært niveau.

4.1 Privatuddannede frisører i salonerne med organiserede frisørmestre

---

Alle regioner i Danmark er repræsenteret i spørgeskemaundersøgelsen, og fordelingen er forholdsvis jævn. Således er 13 pct. fra Region Nordjylland, 28 pct. fra Region Midtjylland, 26 pct. fra Region Syddanmark, 19 pct. fra Region Sjælland og 14 pct. fra Region Hovedstaden. En langt overvejende del af respondenterne svarer, at de ikke er en del af en kæde eller sammenslutning (over 90 pct.).

Tabel 4.1: Geografisk placering af virksomhed		
Region	Antal	Procent
Nordjylland	42	13
Midtjylland	89	28
Syddanmark	84	26
Sjælland	59	19
Hovedstaden	43	14
Total	317	100
Kilde: New Insight A/S		

Tabel 4.2 viser ansættelsesgraden i salonerne. Som det fremgår af tabellen, har langt de fleste frisørsaloner 1-4 ansatte. Over halvdelen af respondenterne falder i denne gruppe. Den næststørste gruppe består af selvstændige frisører uden ansatte. Denne gruppe udgør knap 30 pct. af respondenterne. De resterende ca. 15 pct. udgøres af større virksomheder med 5 eller flere ansatte.

Tabel 4.2: Antal ansatte (inkl. elever)		
Antal ansatte	Antal	Procent
Kun ejeren	93	30
1-4 ansatte	172	54
5-9 ansatte	41	13
10-14 ansatte	7	2
15-19 ansatte	1	0
20 ansatte eller derover	3	1
Total	317	100
Kilde: New Insight A/S		

I New Insights analyse af frisørbranchen fra 2008 var konklusionen, at frisørbranchen er karakteriseret af stor gruppe af enmandssaloner (knap 60 pct.). Forskellen kan ikke umiddelbart tolkes som et fald i enmandssaloner fra 2008 til 2013. Forskellen skyldes i stedet datamaterialet. I 2008 var konklusionen baseret på dataudtræk fra Danmarks Statistik om alle saloner i frisørbranchen. Derimod gælder fordelingen i denne rapport frisører, der er organiseret i DOFK.

Forskellen på andelen af enmandssaloner blandt DOFK-medlemmer ift. hele frisørbranchen kan bl.a. forklares ved, at mange privatuddannede starter egen salon. De tæller med i Danmarks Statistik over frisørbranchen, men de har ikke deltaget i denne analyses spørgeskemaundersøgelse, fordi de ikke er medlemmer af DOFK. Forskellen understøtter konklusionen fra interviewene med de private frisørskoler, som netop nævner, at mange privatuddannede bliver selvstændige.

Til spørgsmålene om de ansattes uddannelse ser fordelingen sådan ud:

Tabel 4.3: Ansattes uddannelse		
Uddannelse	Antal	Procent
Frisøruddannet	210	94
Frisørelev	119	53
Andet	16	7
Ved ikke	0	0
Total	345	-

Kilde: New Insight A/S
 Note: Tabellen summer til over 100 pct., da respondenterne kan afgive flere svar. N = 224.

Næsten alle frisørmestrene i undersøgelsen har uddannede frisører ansat (94 pct.). Omkring halvdelen har frisørelever. Den lille gruppe af ikke-frisøruddannede ansatte eller elever består primært af rengøringspersonale og kosmetologer, makeup-artister og stylisten. Enkelte angiver at have administrativt personale ansat.

I forlængelse heraf er frisørmestrene blevet spurgt om, hvor stor en andel af deres ansatte frisører der har en erhvervsuddannelse. Svarfordelingen taler sit tydelige sprog: Knap 80 pct. svarer, at alle deres frisøruddannede medarbejdere har en erhvervsuddannelse.

Tabel 4.4: Andel af ansatte frisører med en erhvervsuddannelse		
Andel med EUD	Antal	Procent
Under en fjerdedel	6	3
Mellem en fjerdedel og halvdelen	3	1
Halvdelen	10	5
Over halvdelen	16	7
Alle	167	80
Ved ikke	8	4
Total	210	100

Kilde: New Insight A/S

Samme billede af privatuddannedes beskæftigelsesmuligheder i saloner med erhvervsuddannede frisørmestre er tydeligt i de ti interviews med frisørmestre. Ingen af de ti frisørmestre har privatuddannede frisører ansat. Én frisørmester ud af de ti har haft en privatuddannet frisør ansat i en kortere periode, da hun overtog salonen fra den tidligere ejer. Hun understregede dog, at hun ikke selv ville have ansat en privatuddannet frisør. En uddannelsesleder på erhvervsuddannelse udtrykte det sådan, at så længe der er ledige frisører med en erhvervsuddannelse, foretrækker frisørmestrene disse frem for privatuddannede frisører.

På tværs af saloner i varierende størrelse og geografi er ansættelsen af privatuddannede frisører begrænset. I det følgende ser vi nærmere på de privatuddannedes beskæftigelsesmuligheder ved at spørge ind til ansættelse af nye frisører.

4.1.1 Ansættelse af nye frisører

Billedet af de privatuddannedes beskæftigelsesmuligheder i saloner med organiserede frisørmestre bliver kun tydeligere, når frisørmestrene direkte bliver spurgt om

deres procedurer for ansættelse af nye frisører og holdning til privatuddannede frisører, som det fremgår af de følgende to tabeller.

Hvis valget står mellem en privatuddannet frisør og en frisør med erhvervsuddannelsen, siger 93 pct. af de adspurgte, at de ikke ville vælge den privatuddannede.

Tabel 4.5: Vil du ansætte en privatuddannet frisør, hvis valget står mellem en frisør med en fire-årig erhvervsuddannelse eller en privatuddannet frisør?		
Svar	Antal	Procent
Ja	9	3
Nej	297	93
Ved ikke	11	4
Total	317	100
Kilde: New Insight A/S		

Samme konklusion kan drages ud fra de kvalitative interviews, hvor ansøgninger fra privatuddannede frisører ikke tages i betragtning. En frisør udtalte, at hun ville give afslag med det samme, mens en anden sagde, at de ingen interesse har overhovedet. En tredje informant fortalte, at hun havde haft en privatuddannet frisør til samtale. Samtalen gik godt, men da informanten fandt ud af, at kandidaten var uddannet på en privat skole, kunne der ikke blive tale om en ansættelse. I stedet fik hun tilbudt at komme i lære og tage erhvervsuddannelsen. Det er ikke usædvanligt, og flere af de andre interviewede frisørmestre er heller ikke afvisende overfor at tage en elev i lære, som tidligere har gennemført en privat uddannelse.

Sættes spørgsmålet endnu mere på spidsen, er billedet stort set uændret. Selv hvis man antog, at der ikke var andre medarbejdere end privatuddannede frisører at få, svarer 84 pct., at de ikke ville ansætte en privatuddannet frisør. Andelen af mestre, der vil ansætte en privatuddannet, er kun steget med ét procentpoint. Til gengæld svarer markant flere 'ved ikke'.

Tabel 4.6: Vil du ansætte en privatuddannet frisør, hvis der ikke er andre at få?		
Svar	Antal	Procent
Ja	13	4
Nej	266	84
Ved ikke	38	12
Total	317	100
Kilde: New Insight A/S		

Ud fra interviewene med de ti frisørmestre og spørgeskemaundersøgelsen fremstår de privatuddannedes beskæftigelsesmuligheder begrænsede i saloner med erhvervsuddannede mestre, fordi frisørmestrene i vid udstrækning ikke ønsker at ansætte dem. I den optik udgør de privatuddannede ikke en konkurrent for de erhvervsuddannede frisører, der i kraft af deres uddannelse er bedre stillet beskæftigelsesmæssigt.

Dette udgangspunkt har åbnet for at afdække barriererne for de privatuddannede frisørers beskæftigelse i salonerne. Både faglige og strukturelle barrierer er blevet afdækket i analysen af interviewmaterialet.

4.1.2 Barrierer for privatuddannede frisører

New Insight har analyseret, hvorfor de privatuddannede frisører ikke får ansættelse i salonerne hos de adspurgte frisørmestre. Udgangspunktet for analysen har været dialogen med frisørmestrene, og spørgeskemaundersøgelsen understøtter konklusionerne.

For det første er der på tværs af frisørmestrene en opfattelse af, at de privatuddannede frisørers faglighed er for dårlig. De mangler den grundlæggende kernefaglighed, der gør dem i stand til at følge med udviklingen og ikke kun klippe de frisurer, der er moderne, når de bliver uddannet.

I spørgeskemaundersøgelsen blev faglighed vurderet som meget vigtigt af knap 90 pct. Fagligheden blev også pointeret i interviewene, hvor frisørmestrene understregede det i forhold til ansættelse af nye frisører, mens det ved ansættelse af nye elever blev vægtet højere, hvilken udstråling og indstilling eleverne kom med.

Det fører videre til det andet punkt i analysen af, hvorfor privatuddannede frisører ikke får ansættelse i salonerne, der er ledet af faglærte frisører. Kundeservice vægtes højt. Kundeservice indebærer en venlig og imødekommende tilgang til kunderne både i salonen og ved telefonisk kontakt, åbenhed og gåpåmod. Kundeservice er den faktor, flest vurderede som 'meget vigtigt' i spørgeskemaundersøgelsen. 94 pct. vurderede kundeservice som meget vigtigt ved ansættelse af frisører.

Praktik indgår ikke som en del af de private frisøruddannelser, hvorfor frisørmestrene vurderer, at eleverne mangler erfaring med kundekontakt og kundeservice, når de er færdiguddannede. På de private skoler får eleverne erfaring med kundekontakt i skolesalonen, men den kortere uddannelsesperiode medfører ifølge frisørmestrene, at de privatuddannede ikke får nok erfaring. Derfor vil frisørmestrene ikke ansætte de privatuddannede. Ligeledes nævner flere af frisørmestrene, at eleverne bliver mere modne igennem fire års uddannelse, en modenhed der ikke på samme måde opnås på et år.

For det tredje afdækkede første delanalyse, at de private frisøruddannelser ikke indeholder almene fag som fx psykologi, dansk, engelsk, erhvervsøkonomi, arbejdsmiljø og kemi modsat erhvervsuddannelsen. Blandt frisørmestrene er der uenighed om betydningen af disse fag, hvilket bl.a. afspejler sig i svarfordelingen. Men flere vurderer, at fx et grundlæggende kendskab til psykologi er vigtigt i dialogen med kunderne.

Frisørerne skal kunne håndtere kunder, der meget åbent taler om private forhold som skilsmisse, dødsfald osv. Ligeledes skal frisørerne kunne yde en god service til både de kunder, der ønsker at starte en dialog og dem, der ikke gør. Undervisning i erhvervsøkonomi kan give eleverne et indblik i, hvad det vil sige at drive en salon, som kan kompensere for, at de ikke har praktisk erfaring med det. I forlængelse heraf skal eleverne kunne bruge IT-systemer til det administrative arbejde som fx booking og økonomi.

Svar	Faglighed		Kundeservice		Produktkendskab	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Meget vigtigt	284	90	297	94	170	54
Vigtigt	26	8	20	6	111	35
Mindre vigtigt	3	1	0	0	30	9
Ikke vigtigt	4	1	0	0	6	2
Ved ikke	0	0	0	0	0	0
Total	317	100	317	100	317	100

Kilde: New Insight A/S

Svar	Sprogkendskab		Almene kompetencer	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Meget vigtigt	84	26	72	23
Vigtigt	107	34	118	37
Mindre vigtigt	109	35	101	32
Ikke vigtigt	17	5	25	8
Ved ikke	0	0	1	0
Total	317	100	317	100

Kilde: New Insight A/S

For det fjerde udtrykker enkelte af de interviewede frisørmestre utilfredshed med, at privatuddannede frisører overenskomstmæssigt er ligestillede med erhvervsuddannede frisører, hvilket bl.a. betyder, at de har ret til det samme i løn og vilkår. Frisørmestrene ønsker ikke at ansætte en privatuddannet med en étårig uddannelse, når de til samme løn kan ansætte en erhvervsuddannet frisør med fire års uddannelse.

Udover de fire ovenstående punkter, som relaterer sig til forskellene mellem erhvervsuddannelsen og den private frisøruddannelse, kaster analysen lys over nogle strukturelle forhold, der er definerede for de privatuddannede frisørers arbejdsmarkedsposition.

For det første kan det fremhæves, at nyuddannede frisører typisk søger arbejde i det geografiske område, hvor de er blevet uddannet. Frisørsaloner i områder uden en privat frisørskole, eller i egne hvor en privat frisørskole er lukket, får meget få ansøgninger, hvis nogen overhovedet fra privatuddannede frisører. Fx fortalte en frisør på Falster, at hun slet ikke modtager ansøgninger fra privatuddannede. Hendes vurdering er netop, at de ikke søger ansættelse uden for de større byer eller i byer med en privat frisørskole. I store dele af landet er de privatuddannede frisører således så godt som ikke eksisterende på arbejdsmarkedet for frisører.

For det andet begrænser ansættelsen af privatuddannede frisører frisørmestrenes muligheder for at tage en elev. Frisørmestre kan ansætte én elev per faglært frisør (med dansk erhvervsuddannelse). Mindre frisørsaloner får problemer med at tage elever ind, hvis de ansætter privatuddannede frisører, som ikke må stå for oplæringen af eleven. Det mindsker fleksibiliteten i frisørsalonen, at nogle af de ansatte

må stå for oplæring, mens andre ikke må. Det fremgår af interviewene, at det er et argument for ikke at tage privatuddannede frisører.

For det tredje viser spørgeskemaundersøgelsen, at ansøgningsproceduren kan påvirke de privatuddannede frisørers muligheder for at få foden inden for i branchen. Spørgeskemaundersøgelsen viser, at næsten halvdelen af respondenterne svarer, at de laver et offentligt stillingsopslag til hjemmesider som jobnet, jobindeks mv. Lige så mange skriver dog, at de undersøger potentielle kandidater i netværket. Ligeledes skriver næsten 30 pct. at de ansætter tidligere elever. Endnu andre skriver under kategorien Andet, at de laver et stillingsopslag på de sociale medier (bl.a. Facebook) eller i lokalaviser, eller henvender sig til erhvervsuddannelsen. Andre modtager også uopfordrede ansøgninger, som de forholder sig til.

Billedet er ikke entydigt, men erhvervsuddannede frisører kan have et forspring i jobsøgningen i kraft af deres kontakt med frisørbranchen i deres praktikperiode, når næsten hver tredje frisørmester angiver, at hun ansætter tidligere elever.

Jobsøgningskanaler	Antal	Procent
Stillingsopslag til hjemmesider	148	47
Ansættelse af tidligere elever	92	29
Benyttelse af eget netværk	152	48
Henvendelse til de private frisørskoler	4	1
Andet	92	29
Total	488	-

Kilde: New Insight A/S
 Note: Tabellen summer til over 100 pct., da respondenterne kan afgive flere svar. N = 317.

Opsummerende kan analysen påpege fire forskelle mellem den private uddannelse og erhvervsuddannelsen, der ifølge frisørmestrene er definerende for, at de ikke vil ansætte privatuddannede:

- Dårligere kernefaglighed
- Mindre erfaring med kundekontakt og kundeservice
- Manglende almene kompetencer
- Samme løn til privatuddannede som erhvervsuddannede

Endvidere har analysen peget på tre strukturelle barrierer for de privatuddannede:

- Geografisk betinget jobsøgning
- Muligheder for og regler omkring elever i salonen
- Frisørmestres ansøgningsprocedure

4.2 Privatuddannede frisørers jobmuligheder

I kapitel 3.3 bliver de privatuddannedes arbejdsmarked beskrevet. I interviewene, der ligger til grund for analysen af de private frisørskoler, udtrykker skolelederne samstemmende, at de privatuddannede frisørers muligheder for at finde beskæftigelse i frisørbranchen er begrænset til enten at få job hos en anden privatuddannet

frisør eller ved selv at åbne en salon. Lederne på de private skoler lægger ikke skjul på, at det er svært for privatuddannede frisører at få job hos de etablerede frisører, som de udtrykte det.

Denne opfattelse bekræftes af undersøgelsen, der er foretaget blandt de 317 organiserede frisørmestre, der har deltaget i projektets e-survey. Mestrene udtrykker, at de ikke ønsker at ansætte privatuddannede frisører. De har dog en forestilling om, hvor de privatuddannede frisører finder arbejde.

Det er de organiserede mestres erfaringer, at privatuddannede frisører:

- åbner egen salon, hvis de har midler
- lejer en stol i en salon (der er ejet af en anden privatuddannet frisør)
- søger job hos lavprissaloner
- kommer i lære som elev i erhvervsuddannelsen

5. Efteruddannelsesbehov blandt privatuddannede frisører

På baggrund af kortlægningen af indholdet i de private frisøruddannelser (kapitel 3) og analysen af de privatuddannede frisørers beskæftigelsesmuligheder (kapitel 4), undersøges i dette kapitel de privatuddannede frisørers efteruddannelsesbehov. Det vurderes, om de privatuddannede frisører har bestemte efteruddannelsesbehov, og deres AMU-aktivitet og brug af EUD undersøges.

Kapitlet er struktureret i tre dele. Først sandsynliggøres det, at privatuddannede frisører har et efteruddannelsesbehov. I de følgende to afsnit er fokus på, hvilken efter- og videreuddannelse privatuddannede frisører anvender, og om det giver anledning til forslag til ændringer af AMU eller meritreglerne i forhold til EUD.

Kapitlet er primært baseret på interviews med uddannelsesledere fra erhvervsuddannelse og spørgeskemaundersøgelsen til organiserede frisørmestre. På baggrund af deres erfaringer og holdninger til de privatuddannede frisører udledes deres efteruddannelsesbehov. Der har i undersøgelsen ikke været lagt op til at spørge de privatuddannede frisører selv.

Resultatet af kapitlet er en vurdering af de privatuddannede frisørers uddannelsesbehov og behovet for ændringer af AMU-systemet.

5.1 Privatuddannede frisørers efteruddannelsesbehov

Ud fra de to forrige kapitler kan det udledes, at de organiserede frisørmestre ser et stort behov for videreuddannelse af de privatuddannede frisører. Meget få af de organiserede frisørmestre vil ansætte en frisør med en privat uddannelse. En omfattende videreuddannelse er i deres øjne nødvendig, for at de privatuddannede får en faglighed svarende til eleverne fra erhvervsuddannelsen. Uden videreuddannelse er de privatuddannede frisørers ansættelsesmuligheder i saloner med organiserede frisørmestre lille.

Det samme billede tegner sig i spørgeskemaundersøgelsen, hvor de organiserede frisørmestre blev spurgt, om de oplevede en forskel på efteruddannelsesbehovet blandt privatuddannede frisører i forhold til frisører med en erhvervsuddannelse. Til det svarede næsten 40 pct., at privatuddannede frisører har et større behov for efteruddannelse, mens kun 2 pct. svarede, at erhvervsuddannede frisører har et større efteruddannelsesbehov. 10 pct. svarede, at der ingen forskel er (se tabel 5.1 på næste side).

Der er således grund til at antage, at nogle af de privatuddannede frisører uddanner sig videre, hvis de oplever, at deres uddannelse er utilstrækkelig til at få ansættelse i frisørsaloner med organiserede frisørmestre.

Tabel 5.1: Forskel på behov for efteruddannelse blandt erhvervsuddannede ift. privatuddannede frisører		
Svar	Antal	Procent
Der er ingen forskel på behovet	22	10
Erhvervsuddannede frisører har et større behov for efteruddannelse	4	2
Privatuddannede frisører har et større behov for efteruddannelse	87	39
Ved ikke	111	49
Total	224	100
Kilde: New Insight A/S		

Generelt kan det konkluderes ud fra analysen af de privatuddannede frisørers beskæftigelsesmuligheder i saloner med organiserede frisørmestre, at de har brug for et omfattende uddannelsesløft. Enkelte AMU-kurser er ikke nok til at gøre dem attraktive for de organiserede frisørmestre. Tværtimod er det nødvendigt for de privatuddannede at stræbe efter en hel erhvervsuddannelse, da frisørmestrene vil have faglærte frisører.

Derfor oplever uddannelseslederne på erhvervsskolerne fra tid til anden, at privatuddannede frisører søger ind på erhvervsuddannelsen. Til gengæld er det sjældent, at privatuddannede frisører anvender AMU-kurserne. I det følgende ser vi nærmere på de privatuddannede frisører på erhvervsuddannelsen.

5.2 Privatuddannede frisører på EUD

De fleste adspurgte uddannelsesledere på erhvervsuddannelsen har modtaget ansøgninger til kvotepladserne på frisøruddannelsen. Det er ikke til hver optagelsesrunde, men det sker fra tid til anden. Dog sker det hyppigere i områder med en privat frisørskole, eller hvor der tidligere har ligget en privat frisørskole.

Udover de privatuddannede frisører, der ansøger om det begrænsede antal kvotepladser, optages andre, der allerede har en praktikaftale, og derfor bliver optaget direkte på uddannelsen. Uddannelseslederne har ikke overblik over antallet, men spørgeskemaundersøgelsen sandsynliggør, at det finder sted. De organiserede frisørmestre er ikke afvisende overfor at tage privatuddannede frisører i lære, hvis disse ønsker at starte forfra på frisøruddannelsen.

Disse to grupper tager hele erhvervsuddannelsen til frisør. Analysen har afdækket, at de privatuddannede søger ind på erhvervsuddannelsen, når de oplever ikke at kunne få et arbejde. Den private frisøruddannelse anvendes ikke som trædesten til at stå bedre i forhold til at finde en praktikplads og blive optaget på erhvervsuddannelsen.

En stor del af de privatuddannede, der efterfølgende tager erhvervsuddannelsen, tager hele uddannelsen. Det er meget få med en dansk privat frisøruddannelse, der får lagt en GVU-plan, søger om merit eller på anden måde forsøger at afkorte uddannelsen. En af grundene til de få GVU-planer for elever med en privat dansk uddannelse kan være kravet om to års erhvervs erfaring og aldersgrænsen på 25 år.

De unge med en dansk privatuddannelse har ofte problemer med at få job – og flere af dem er under 25 år. Derimod laver skolerne oftere GUV-planer for elever med en udenlandsk frisøruddannelse. Det spænder meget bredt, hvor de udenlandske frisører kommer fra, og hvor meget merit de kan få for deres uddannelse.

Af de få frisører med en dansk privatuddannelse, der ønsker at blive kompetencevurderet fx i forbindelse med udarbejdelsen af en GUV-plan, er det et fåtal, der får nævneværdig merit. I de fleste tilfælde kan de privatuddannede ikke få merit for meget mere end højest grundforløbet og mange endda langt mindre. På erhvervsskolerne oplever de, at det skuffer en del af de privatuddannede, der havde forventet at få mere merit. Men generelt betyder det, at hovedparten tager hele frisøruddannelsen. I disse tilfælde er der altså ikke tale om efteruddannelse og opkvalificering, men om at de privatuddannede starter forfra på en erhvervsuddannelse.

5.3 Privatuddannede frisørers brug af AMU

Hvor erhvervsskolerne fra tid til anden ser privatuddannede frisører søge om optagelse eller kompetenceafklaring, er det uddannelsesledernes vurdering, at privatuddannede frisører meget sjældent benytter AMU-systemet til efter- og videreuddannelse. Dog spørger man ikke til kursisternes uddannelsesbaggrund, når de deltager i AMU-kurser; vurderingen baseres på erfaring og dialog med deltagerne.

Ligeledes er det indtrykket fra samtalerne med de private frisørskoler, at deres færdiguddannede elever primært bruger leverandørkurser. Omfanget af efteruddannelse blandt privatuddannede er meget lille – og foregår sjældent i AMU-regi.

En del af forklaringen kan være, at enkelte AMU-kurser ikke er nok efteruddannelse til at gøre de privatuddannede attraktive overfor de organiserede frisørmestre. Derfor er AMU ikke så relevant for de privatuddannede frisører, der står uden arbejde. På denne baggrund synes der ikke at være behov for at ændre AMU, fx ved justering af AMU-målene, for at fremme de privatuddannede frisørers beskæftigelsessituation. Deres beskæftigelsessituation forbedres ikke af AMU-kurser og efteruddannelse, men af at tage erhvervsuddannelsen fra start.

De privatuddannede frisører, som er i beskæftigelse, anvender i højere grad private leverandørkurser, hvis de overhovedet kommer på efteruddannelse. Flere arbejder enten alene eller i mindre saloner, hvor efteruddannelse ikke nødvendigvis er højest på dagsordenen.

Resultatet er ikke overraskende set i lyset af, at der generelt er en faldende AMU-aktivitet – også inden for frisørfaget. Selv erhvervsuddannede frisører bruger i højere grad privat udbudte kurser (fx leverandørkurser) end AMU-kurser. Dette har vi spurgt ind til i spørgeskemaundersøgelsen til de organiserede frisørmestre, og resultatet af undersøgelsen afrapporteres i det følgende.

5.3.1 Brug af AMU bredt set

Ligesom privatuddannede frisører tilsyneladende er et sjældent syn på AMU-kurser ifølge erhvervsskolerne, er erhvervsuddannede frisører det ligeledes. Af de ca. 200 frisørmestre, der angiver at tilbyde efteruddannelse til deres ansatte, svarer omtrent halvdelen (92 respondenter), at de har brugt AMU til efter- og videreuddannelse. I fortolkningen af tallene skal det erindres, at spørgsmålet ikke indeholder information om, hvornår de har været på et AMU-kursus – og hvor ofte.

Svar	Antal	Procent
Ja	92	46
Nej	101	50
Ved ikke	8	4
Total	201	100

Kilde: New Insight A/S

De 92 respondenter, som angiver at have anvendt AMU begrundes efterfølgende, hvad der har ligget til grund for deres valg af AMU. Som det fremgår af listen, spiller prisen en rolle. To tredjedele har valgt svarkategorien ”Det er muligt at få tilskud til kursusdeltagerne”. Herefter er de to mest valgte årsager ”Der er mulighed for at deltage aktivt i kurserne, ikke kun se på” og ”Kvaliteten af kurserne er god”.

Årsager	Antal	Procent
Kursernes indhold passer til mine ønsker	45	49
Niveauet er passende	29	32
Kvaliteten af kurserne er god	48	52
Der er mulighed for at få tilskud til kursusdeltagerne	61	66
Der er mulighed for at deltage aktivt i kurserne, ikke kun se på	53	58
Det er tilfældigt, at jeg valgte AMU-kurserne	18	20
Andet	8	9
Total	262	-

Kilde: New Insight A/S
Note: Tabellen summer til over 100 pct., da respondenterne kan afgive flere svar. N = 92.

Udtræk fra Undervisningsministeriets databank viser, at der har været et fald i aktiviteten på AMU-mål inden for FKB nr. 2660 ”Pleje af hår, hud og negle” fra især 2008 og til 2011. Det ser dog ud som om, at der herefter er sket en lille stigning i aktiviteten igen, hvilket stemmer overens med uddannelsesledernes oplevelse på erhvervsskolerne. En del af faldet i årene 2008-2011 tilskrives den økonomiske krise, som også kunne mærkes i frisørbranchen.

Tabel 5.4: Udvikling i antal kursister på FKB nr. 2660

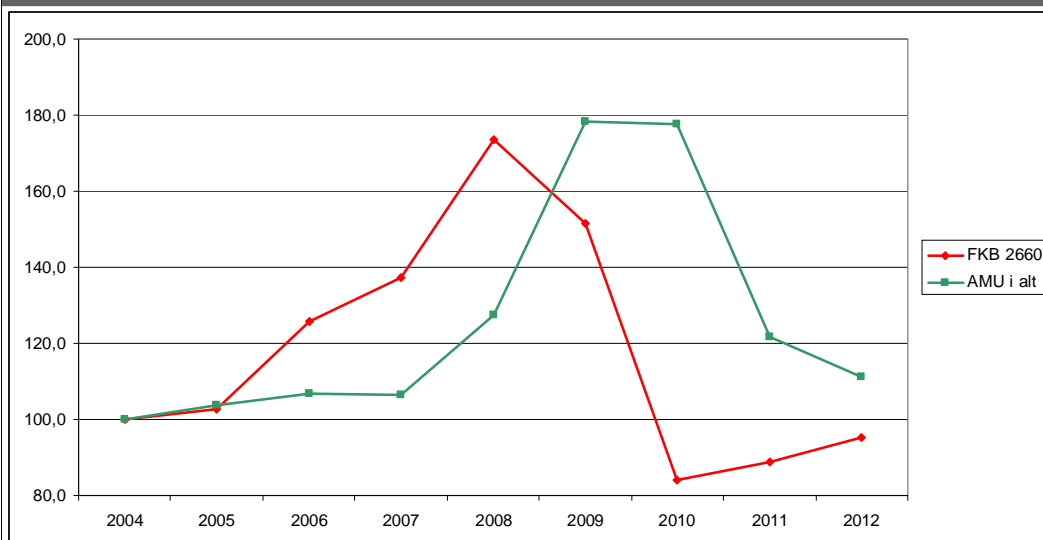
2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1.034	1.061	1.299	1.418	1.795	1.568	868	918	984

Kilde: UVM.dk (Databanken)

Faldet i aktiviteten i FKB 2660 følger i store træk udviklingen i deltageraktiviteten for hele AMU-området, om end kurserne i FKB 2660 har taget et dybere dyk end det samlede AMU-område. Det er dog positivt at se, at aktiviteten siden 2010 har været svagt stigende modsat den generelle udvikling på hele AMU-området. Aktiviteten i FKB 2660 nærmer sig niveauet fra starten af nulårerne.

Figur 5.1: AMU-aktivitet 2004-2012

Kursister i hhv. FKB 2660 Pleje af hår, hud og negle og AMU samlet (index: 2004=100)

Kilde: UVM.dk (Databanken)

Det er svært ud fra Undervisningsministeriets databank at sige noget om, hvem der tager de fagspecifikke kurser (2660); men stigningen i aktiviteten de seneste år er en indikator af, at der er det rigtige på hylderne.

Kigger man på, hvilke områder frisører vælger at efteruddanne sig inden for AMU, er det mere kompliceret at tegne et retvisende billede. Det kan dog konkluderes, at uddannede frisører også i et stort omfang benytter HAKL-kurser, hvilket må tilskrives, at mange frisører er selvstændige, og derfor har brug for efteruddannelse indenfor forretningsorienterede områder.

I spørgeskemaundersøgelsen er deltagerne, der ikke benytter sig af efteruddannelse, blevet bedt om at begrunde, hvorfor de ikke har valgt AMU-kurserne til efteruddannelse af medarbejderne. Den hyppigste årsag er, at medarbejderne hellere

vil på private kurser. Halvdelen af de adspurgte har valgt denne årsag. Herefter følger årsagen ”De private leverandører har været mere opsøgende”. Ifølge uddannelseslederne på erhvervsskolerne er leverandørerne gode til at promovere deres produkter og i samme ombæring sælge introduktionskurser. Men leverandørkurserne er ikke en ny præmis eller konkurrent til AMU-systemet og kan derfor ikke forklare hele faldet i aktivitet.

Tabel 5.5: Årsag til fravalg af offentlige efteruddannelsesstilbud (AMU-kurser)		
Årsager	Antal	Procent
Der er ikke nogen kurser, der passer til mine ønsker	29	29
Niveauet er for højt	0	0
Niveauet er for lavt	18	18
Kvaliteten er ikke god nok	18	18
Skolen måtte aflyse holdet	7	7
Kurserne ligger på tidspunkter, der ikke passer	27	27
Det er besværligt at melde sig til kurserne	8	8
De private leverandører har været mere opsøgende	34	34
Mine ansatte vil hellere på private kurser	47	47
Det er tilfældigt, at jeg ikke valgte AMU-kurserne	32	32
Andet	6	6
Total	226	-

Kilde: New Insight A/S
 Note: Tabellen summer til over 100 pct., da respondenterne kan afgive flere svar. N = 101.

I dialogen med uddannelseslederne blev nogle af begrundelserne uddybet. At medarbejderne hellere vil på private kurser kan bl.a. forklares ved, at AMU-systemet generelt har et imageproblem. Det påpeger uddannelseslederne med henvisning til kursusbeskrivelserne og -titlerne. Derudover kan AMU-systemet ikke tilbyde samme pakke, som leverandørerne – hvor kurset kombineres med fx en rejse til København, hyggeligt socialt samvær med kollegerne og god mad.

Uddannelseslederne nævnte andre faktorer, der påvirker aktiviteten i AMU. Den elektroniske tilmeldingsprocedure er en barriere for nogle frisørmestre, der kun bruger IT i begrænset omfang i deres arbejde. Ligeledes betyder færre udbydere af AMU-kurserne, at det bliver mindre fleksibelt for kursisterne.

Spørgsmålet er, hvordan frisørerne så efteruddanner sig, når det ikke er i regi af AMU. Det mest anvendte efteruddannelsesstilbud er ikke overraskende de før omtalte leverandørkurser. Over 90 pct. af de adspurgte angiver at have brugt private leverandørkurser, mens knap 75 pct. har brugt kurser udbudt af DOFK.

Tabel 5.6: Brug af andre efteruddannelsesstilbud		
Efteruddannelsesstilbud	Antal	Procent
Private efteruddannelsesstilbud (bl.a. leverandørkurser i ind- og udland)	181	90
Kurser udbudt af DOFK	149	74
Intern efteruddannelse (fx sidemandsoplæring, interne oplæg)	43	21
Andet	8	4
Total	381	-

Kilde: New Insight A/S
 Note: Tabellen summer til over 100 pct., da respondenterne kan afgive flere svar. N = 201.

Det varierer, om uddannelseslederne opfatter leverandørkurserne som en konkurrent til AMU-kurserne. Nogle uddannelsesledere ser dem ikke som en konkurrent, da de tilbyder et væsensforskelligt produkt. Således er opfattelsen blandt nogle uddannelsesledere, at AMU er uddannelse (og dermed typisk mere omfattende end leverandørkurser), mens leverandørkurserne er korte præsentationer af nye produkter og trends.

Udover de i tabellen nævnte efteruddannelsesstilbud, nævner uddannelseslederne, at frisørerne også gerne deltager i messer og konferencer i Europa. Til disse arrangementer får de viden om de nyeste trends og produkter. Derudover er der prestige i at have deltaget, og det er noget, frisørsalonerne skilter med på deres hjemmeside. Det giver både prestige at kende de internationale trends, men i lige så høj grad at signalere, at man har haft mulighed for at lukke salonen og hellige sig konferencerne og kurserne.

6. Private frisøruddannelser i de nordiske lande

Som perspektiv på frisøruddannelser i Danmark er indsamlet information fra de andre nordiske lande. Erfaringerne med private frisøruddannelser i Danmark minder i vid udstrækning om resten af de nordiske lande.

Island har som det eneste nordiske land ingen private frisøruddannelser, men to private kosmetologskoler. Det norske og finske system minder om det danske, hvor de private frisøruddannelser er et alternativ til de offentlige tilbud, men ikke anerkendt af det statslige skolesystem. Sverige har som det eneste land valgt at gøre det muligt for private skoler at udstede svendebreve på lige fod med erhvervsuddannelserne, hvis de opfylder visse krav.

De private skoler i Norge skiller sig ud ved at være domineret af koncernen Raise Gruppen A/S, der både har et utal af frisørsaloner og syv private frisørskoler. Koncernen har netop udvidet med en frisørskole i Sverige. Til sammenligning er der i ingen af de øvrige nordiske lande (inkl. Danmark) så store frisørvirksomheder.

Som i Danmark har de privatuddannede frisører i Norge og Finland problemer med at få fodfæste på det organiserede frisørarbejdsmarked, da det ikke er normalt at tage elever uden en faglig baggrund i lære eller ansætte privatuddannede frisører. Dette problem er naturligvis mindre i Sverige, hvor de privatuddannede kan få svendebreve på lige fod med de faglærte frisører.

Kapitlet bygger på information indhentet af Dansk Kosmetiker- og Frisørforbund (DFKF) fra samarbejdspartnere i Norge, Finland, Sverige og Island, herunder landerapporter fra Nordisk Frisør Unions samling i august 2013. Derudover er forbundenes hjemmesider kilde til information om uddannelsessystemet i landene.

6.1 Norge

I Norge er der flere private frisørskoler som alternativ til de offentlige skoler. De private skoler udbyder typisk et halvårskursus (5-6 måneder), som koster ca. 60-70.000 norske kroner. Kurset forventes efterfulgt af praktik eller læretid i salonerne, men skolerne garanterer ikke en lærerplads. De private uddannelser er ikke godkendt, hvorfor eleverne ikke opnår et svendebrev efter endt uddannelse.

Til sammenligning tager den offentlige frisøruddannelse minimum fire år, hvoraf de to er i praktik. Den eksakte uddannelsestid afhænger af elevernes forudgående skolegang. Elever med en privat frisøruddannelse kan få merit for fem måneder af den offentlige uddannelse.

Typisk henvender de private skoler sig ikke til unge mellem 16 og 19 år, da de er omfattet af den lovmæssige ret til offentlig uddannelse, den såkaldte 'ungdomsrett'. Skolerne optager typisk elever, der har brugt deres ungdomsrett på andre uddannelser.

I 2012 blev der tegnet 865 lærepladskontrakter ud af 1.044 ansøgninger. 501 kom fra en offentlig skole, hvorfor der er grund til at tro, at de resterende 364 kom fra private skoler, da det ikke er normalt at tage elever uden en faglig baggrund i lære. Alligevel er det ifølge Frisørenes Fagforening få saloner, der ønsker elever fra de private uddannelser.

Frisørenes Fagforening er ikke positivt stemt over for de private skoler, da prisen for et kursus er høj, især hvis eleverne ikke får en læreplads, og dermed ikke kan blive færdiguddært. I stedet mener de, at de store kæder, som står bag nogle af skolerne, burde tilbyde oplæring i salonerne som forberedelse til frisøruddannelsen for elever, der mangler de formelle kvalifikationer.

6.1.1 Raise Gruppen A/S som case

Koncernen Raise Gruppen A/S er Nordens største frisørkoncern med 130 saloner fordelt på fire frisørbrands (Nikita Hair, Hairshop Frisør, Alex Verdini og Headmasters) samt syv skoler i Norge og en skole i Sverige.

Nikita Hair er langt det største brand med 65 saloner i Norge og 26 saloner i Sverige. Frisørkoncernen blev grundlagt af Inger Ellen Nicolaisen og beskæftiger over 830 medarbejdere.

De syv norske skoler under Norsk Frisør- og hudplejeskole uddanner årligt omkring 200 elever og prisen for uddannelsen er 72.000 norske kroner. Uddannelsen varer fem måneder, og udover undervisning på skolen indeholder uddannelsen også en kortere periode i en af koncernens saloner.

Skolen i Sverige er godkendt af Frisörföretagerna og Handelsanställdas Förbund og lever derfor op til kravene, som beskrives i det nedenstående. Der er således væsentlig forskel på Raise Gruppens frisøruddannelse i Norge og Sverige.

6.2 Sverige

I Sverige håndteres de private frisørskoler på en væsentlig anden måde end i resten af de nordiske lande. Det er muligt for de private skoler at blive godkendt og dermed have ret til at udstede svendebevis til frisøreleverne efter endt uddannelse. Frisørelever kan således uddanne sig på tre måder:

- **Offentlig uddannelse:** Uddannelsen varer tre år og består af et års grunduddannelse på skole og 3000 timers aflønnet praktik på en salon. Efter et års grunduddannelse (niveau 1) aflægges en praktisk og teoretisk delprøve, før eleven kan fortsætte på niveau 2-4 i salonen. Uddannelsen afsluttes med en svendeprøve.

- ▶ **Privat uddannelse:** Uddannelsen består af 1.500 timers frisøruddannelse på en godkendt privat skole og 3.000 timers aflønnet praktik på en salon. Efter et års grunduddannelse (niveau 1) aflægges en praktisk og teoretisk delprøve, før eleven kan fortsætte på niveau 2-4 i salonen. Uddannelsen afsluttes med en svendeprøve med ekstern censur fra Frisörföretagerna.
- ▶ **Mesterlære:** I mesterlære foregår hele uddannelsen på en salon, hvor der indgås en uddannelse aftale mellem en frisørmester og en elev. Uddannelsen består af i alt 5.000 timers aflønnet arbejde på en salon, hvor forløbet følger en uddannelsesplan. Efter 2.000 timer (niveau 1) skal eleven aflægge en praktisk og teoretisk delprøve og endelig efter 5.000 timer svendeprøven.

De private frisørskoler er et godkendt alternativ til den offentlige frisøruddannelse, og de godkendte private skoler kan udstede svendebreve på lige fod med de offentlige. Private frisørskoler skal godkendes af Frisörföretagerna og Handelssanställas Förbund ud fra kriterier om bl.a. uddannede undervisere, passende lokaler og kvalitet i undervisningen. Der findes 12 godkendte private frisørskoler i Sverige. På skolernes hjemmeside fremgår det, at uddannelsen tager 2-3 år, og prisen for grundforløbet, som foregår på skolen, varierer fra 120.000 til 190.000 svenske kroner.

Der bliver uddannet for mange frisører i forhold til efterspørgslen på arbejdsmarkedet. I et forsøg på at begrænse antallet af frisørelever, blev der i 2010 indført reglen om 300 timers praktik. Forhåbningen er, at forlængelsen af uddannelsen for det første øger kvaliteten af uddannelsen og for det andet, at færre vælger uddannelsen, så der skabes en bedre overensstemmelse mellem udbuddet og efterspørgslen på frisører. Ligesom i Danmark er der frisører, som ikke kan få ansættelse i en salon, der i stedet åbner egen salon eller lejer en stol i en salon.

6.3 Island

Der har tidligere været en privat frisørskole på Island, men den er nu lukket. Der er stadig to private kosmetologskoler.

Der er et problem med at skaffe praktikpladser til frisøreleverne, som ikke bliver mindre af, at Undervisningsministeriet har givet bevillinger til flere skoler til at undervise og uddanne frisører. Der uddannes for mange frisørelever i forhold til, hvad salonerne kan optage af elever. Ligeledes er der arbejdsløshed blandt de færdiguddannede frisører, hvilket har betydet, at flere frisører har søgt arbejde i andre fag.

Frisøruddannelsen bliver taget op til diskussion i en komite med start i september.

6.4 Finland

I Finland tager den offentlige frisøruddannelsen tre år, og kan både gennemføres på skole og som praktikforløb.

Den private frisøruddannelsen varer typisk 5-12 måneder og koster mellem 7.000 og 10.000 euro. Flere af skolerne tilbyder også kortere kurser inden for make up som et supplement til frisøruddannelsen. Eleverne opnår ikke et godkendt uddannelsesbevis. De har dog mulighed for at aflægge en prøve, hvor deres kvalifikationer vurderes i forhold til målene på den offentlige uddannelse. For få år siden uddannede de private skoler omkring 300 elever om året, men i dag er det kun omkring 100 elever årligt, der får arbejde i frisørsalonerne. Mange af de private frisøruddannelser er lukkede.

Ifølge frisørmestrene har privatuddannede frisørelever ikke de nødvendige praktiske færdigheder og viden, når de kommer ud i salonerne. Overenskomstmæssigt står de privatuddannede frisører dårligere end de offentligt uddannede, da lønnen afhænger af de formelle faglige kvalifikationer. De privatuddannede frisører skal selv forhandle deres løn, hvorimod de offentligt uddannede frisørers løn er overenskomstbestemt.

7. Kortlægning af private frisøruddannelser

Der findes fem private frisørskoler i Danmark:

- ✦ Art of Beauty and Style
- ✦ Københavns Frisørskole
- ✦ Taastrup Frisørskole
- ✦ Hair Academy
- ✦ Frisørakademiet

7.1 Art of Beauty and Style

Art of Beauty and Style (www.beautyandstyle.dk) tilbyder uddannelsesforløb inden for erhvervene make-up artist, kosmetolog, negletekniker, stylist og frisør. Frisøruddannelsen er placeret i Kolding, men med en afdeling i København. Den blev etableret i 2000 og har nu 10-19 ansatte. Uddannelse varer 24 måneder, hvor undervisningen er på deltid, og koster 59.000 kr. Optagelseskravene er at kunne tale dansk, have bestået 9. klasses afgangseksamen, og man skal være fyldt 16 år.

7.1.1 Indhold af uddannelse

Skolen oplyser, at man på uddannelsesforløbet lærer håndværket fra bunden. Det indbefatter en grundig oplæring inden for:

- ✦ Hårets opbygning
- ✦ Hårets kemiske sammensætning
- ✦ Vask og hovedbundsmassage

Ydermere tilbyder de teoretisk undervisning i:

- ✦ Formlære og design
- ✦ Materialelære
- ✦ Redskabsforståelse
- ✦ Klippeteknikker
- ✦ Farvelære
- ✦ Permanent
- ✦ Salg og service
- ✦ Psykologi
- ✦ Kommunikation
- ✦ Kropssprog

Skolen skriver på sin hjemmeside at den teoretiske undervisning køres sideløbende med den praktiske træning. Forløbet er struktureret omkring holdtræning (5-9 elever på hvert hold), og der afholdes løbende eksamener over de to år.

Skolen ryster sig af at føre en kreativ skoling som er fagligt opdateret. Der er mulighed for efteruddannelse på skolen. For at modtage dette efteruddannelsesdiplom, inkluderer det, at man afholder 600 timers kundebehandlinger på skolens salon.

7.2 Københavns Frisørskole

Københavns Frisørskole (www.kbhfrisoerskole.dk) blev etableret i 2001, og har 5-9 ansatte. Frisøruddannelsen tilbydes på både et daghold og et aftenhold. Vælger man daghold, er forløbet sat til 12 måneder og koster 55.000 kr. Vælger man derimod at følge aftenholdet, tager det 16 måneder og koster 48.500 kr. Dog er der jævnligt tilbud på forløbene.

7.2.1 Indhold af uddannelse

Københavns Frisørskole skemalægger hele uddannelsesforløbet, og har man sygefravær, tilbyder skolen enkelte lektioner for at udfylde disse mangler. Forløbet er opdelt i fem moduler, og afsluttes med en teoretisk og praktisk eksamen.

Tabel 7.1: Modul oversigt (1+2)	
Modul 1 - Introduktion til frisørfaget (3 mdr.)	Modul 2 - Modelklip og kundebehandling
<ul style="list-style-type: none"> • Hårets biologi • Arbejdsmiljø • Hygiejne • Hårvask og hovedbundsmassage • Klippeformer • Farvning, teoretisk og praktisk • Farvning af bryn og vipper • Permanent, teoretisk og praktisk • Vandondulation • Ekstensions • Salg og Service • Kommunikation, sprog og kropssprog • HAIRLIGHT basiskursus • Produktgennemgang 	<ul style="list-style-type: none"> • Øvelse på modeller som skolen skaffer • Salontræning, eleven arbejder og betjener kunder, som på en rigtig salon. • Dog med underviser til stede i salonen.
Kilde: New Insight A/S	

Tabel 7.2: Modul oversigt (3-5)		
Modul 3 – Kreativt forløb	Modul 4 – Klip og hastighed	Modul 5 – Udvidet forløb
<ul style="list-style-type: none"> • Udvidelse og nuancering af allerede lærte teknikker. • Nye farve- og klippeteknikker udforskes. • Produktgennemgang • Formtørring • Kreativ farve teknikker • Kreativ klippe teknikker • Udvidet farveteori • Modelklip 	<ul style="list-style-type: none"> • Færdigheder finpudses. • Der arbejdes igen med modeller, nu med fokus på hastighed. 	<ul style="list-style-type: none"> • Forberedelse til den praktiske hovedopgave • Håropsætning og styling • Repetition af de fire klippeformer • Repetition af hårets biologi • Repetition af farveteori • Repetition af permanentteori • 1 uges læseferie til teorieksamen • Teorieksamen
Kilde: New Insight A/S		

7.3 Taastrup Frisørskole

Taastrup Frisørskole blev etableret i 2012, efter at have ligget et par år i Roskilde. Frisørskolen beskæftiger 5-9 ansatte. Frisøruddannelsen forløber over ét år og koster 25.000 kr.

Skolens hjemmeside er ved projektets afslutning lukket.

7.3.1 Indhold af uddannelse

Uddannelsesforløbet starter med et tre måneders forløb med skolepraktik. Eleverne får lagt en handlingsplan, som er baseret på temauger (fx klipping, farvning, permanent). De første tre måneder udgør teoriundervisningen. Efter tre måneder kommer eleverne ud i skolesalonen og betjener kunder.

Uddannelsen afsluttes med en teoretisk og praktisk prøve.

7.4 Hair Academy

Hair Academy (www.hairacademy.dk) blev etableret i 2008 i Esbjerg. Skolen har plads til 24 elever fordelt på to hold, og der er 2-4 ansatte. Frisøruddannelsen tager 13 måneder og koster 65.000 kr.

7.4.1 Indhold af uddannelse

Uddannelsesforløbet er opdelt i fire moduler, hvor der i slutningen af modul 3 er lagt en teoretisk eksamen og i slutningen af modul 4 en praktisk eksamen.

Tabel 7.3: Modul oversigt (1+2)	
Modul 1 – introforløb (4 uger)	Modul 2 – salon periode (22 uger)
<ul style="list-style-type: none"> • Grundlæggende introduktion til herre og dame klippeteknikker. • Farveteknikker • Styling • Generel teori m.m.	<ul style="list-style-type: none"> • Størstedelen af tiden foregår på salonen med klip, farve, permanent og styling af kunder og modeller. • Eleverne får også lidt teoretisk undervisning indenfor farve og permanent samt kunde- og salgpsykologi.
Kilde: New Insight A/S	

Tabel 7.4: Modul oversigt (3+4)	
Modul 3 – salon periode (19 uger)	Modul 4 – praktisk forløb (4 uger)
<ul style="list-style-type: none"> • Som i modul 2 foregår det meste af undervisningen i skolesalonen. • Udvidet fokus på kreativiteten inden for klip, farve, permanent og styling. • Gallahår • Der er ca. 4 teoritimer om ugen, som leder op til den endelige teoretiske eksamen.	<ul style="list-style-type: none"> • Forberedelser til den praktiske eksamen.
Kilde: New Insight A/S	

7.5 Frisørakademiet Odense

Frisørakademiet i Odense (www.frisoerakademiet.dk) er ifølge CVR-registret under konkurs. Dog forlyder det, at skolen opkøber saloner.

Frisørakademiet blev etableret i 2001 og tilbyder en frisøruddannelse på 18 måneder. De henvender sig til de 16-20-årige. Uddannelsen koster 65.000 kr.. Eleven kan dog få en økonomisk støtte på 1.900 kr. om måneden, hvis elevens fravær ikke overstiger 10 pct. Det er også muligt at tage uddannelsen uden salonpraktik. Forløbet bliver reduceret til 13 måneder og koster 45.000 kr. Eleven forventes at investere i et personligt værktøjssæt til 5.000 kr.

7.5.1 Indhold af uddannelse

Akademiet opdeler de 13 måneders skoleforløb i fem semestre. Hvert semester afsluttes med en stopprøve, og femte semester afsluttes med en "svendeprøve" med ekstern censur. Eleven kan vælge, at de fem semestre udvides med yderligere fem måneders salonpraktik.

Tabel 7.5: Semester oversigt (1+2)	
Semester 1 - Introduktion til frisørfaget (12 uger)	Semester 2 – udvidet teori (12 uger)
<ul style="list-style-type: none"> • Klippet teori og klippet terminologier • Klip på hoved • Hårets biologi • Basis klip dame • Farve teori (teoretisk og praktisk) • Blandingsforhold og farveforskelle • Farve/ pakninger • Kundehåndtering og salg • Hårvask og massage • Føntørring • Basis produktkendskab • Bryn og vipper • Værktøjshåndtering 	<ul style="list-style-type: none"> • Udvidet dame klip (model/kunde) • Herre klip • Demo herre klassisk klip (kam og saks) • Udvidet farve teori • Udvidet farve teknik • Basis vandondulation • Føntørring • Basis permanent teori • Basis permanent teknik på dukkehoved (praktisk) • Produktkendskab
Kilde: New Insight A/S	

Tabel 7.6: Semester oversigt (3-5)		
Semester 3 – (12 uger)	Semester 4 – (12 uger)	Semester 5 – Forberedelse til svendeprøve
<ul style="list-style-type: none"> • Klip herre og dame kunde • Klip med specialværktøj (kniv og skulptersaks) • Kundehåndtering • Føntørring • Udvidet farveteori • Udvidet permanentteori • Teknisk tegning • Langt hår • Skægklip • Farveteknik 	<ul style="list-style-type: none"> • Damemode klip • Herremode klip • Føntørring • Udvidet farveteori • Udvidet permanentteori • Hårets biologi • Teknisk tegning • Langt hår • Salg og service (kundens velvære, kommunikations- og konflikthåndterings redskaber samt bogføring og momsregnskab) • Kreativ permanent oprulning • Farveteknik 	<ul style="list-style-type: none"> • Svendeprøve teori • Svendeprøve praksis
Kilde: New Insight A/S		

8. Tabelrapport

8.1 Baggrundsspørgsmål

Region	Antal	Procent
Nordjylland	42	13
Midtjylland	89	28
Syddanmark	84	26
Sjælland	59	19
Hovedstaden	43	14
Total	317	100

Kilde: New Insight A/S

Antal ansatte	Antal	Procent
Kun ejeren	93	30
1-4 ansatte	172	54
5-9 ansatte	41	13
10-14 ansatte	7	2
15-19 ansatte	1	0
20 ansatte eller derover	3	1
Total	317	100

Kilde: New Insight A/S

Svar	Antal	Procent
Ja	20	6
Nej	294	93
Ved ikke	2	1
Vil ikke oplyse	1	0
Total	317	100

Kilde: New Insight A/S

Ændringer	Antal	Procent
Ja, vi har udvidet med nye medarbejdere	56	18
Ja, vi har været nødt til at afskedige medarbejdere	108	34
Nej, vi har det samme antal medarbejdere	103	32
Vi har ikke haft nogen ansatte de sidste fem år	44	14
Ved ikke/vil ikke oplyse	6	2
Total	317	100

Kilde: New Insight A/S

8.2 De ansattes uddannelse

Uddannelse	Antal	Procent
Frisøruddannet	210	94
Frisørelev	119	53
Andet	16	7
Ved ikke	0	0
Total	345	-

Kilde: New Insight A/S
 Note: Tabellen summer til over 100 pct., da respondenterne kan afgive flere svar. N = 224.

Andel med EUD	Antal	Procent
Under en fjerdedel	6	3
Mellem en fjerdedel og halvdelen	3	1
Halvdelen	10	5
Over halvdelen	16	7
Alle	167	80
Ved ikke	8	4
Total	210	100

Kilde: New Insight A/S

Andel med privat uddannelse	Antal	Procent
Under en fjerdedel	107	51
Mellem en fjerdedel og halvdelen	4	2
Halvdelen	3	1
Over halvdelen	2	1
Alle	8	4
Ved ikke	86	41
Total	210	100

Kilde: New Insight A/S

8.3 Ansættelse af nye medarbejdere

Svar	Faglighed		Kundeservice		Personlig fremtoning og indstilling	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Meget vigtigt	198	62	273	86	280	88
Vigtigt	59	19	38	12	32	10
Mindre vigtigt	35	11	3	1	2	1
Ikke vigtigt	19	6	0	0	0	0
Ved ikke	6	2	3	1	3	1
Total	317	100	317	100	317	100

Kilde:

Tabel 8.9: Færdigheders betydning, ift. elever - fortsat

Svar	Produktkendskab		Sprogkunderskaber		Almene kompetencer	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Meget vigtigt	105	33	70	22	49	16
Vigtigt	101	32	105	33	109	34
Mindre vigtigt	78	25	115	36	123	39
Ikke vigtigt	29	9	24	7	30	9
Ved ikke	4	1	3	2	6	2
Total	317	100	317	100	317	100

Kilde: New Insight A/S

Tabel 8.10: Færdigheders betydning, ift. frisører

Svar	Faglighed		Kundeservice		Produktkendskab	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Meget vigtigt	284	90	297	94	170	54
Vigtigt	26	8	20	6	111	35
Mindre vigtigt	3	1	0	0	30	9
Ikke vigtigt	4	1	0	0	6	2
Ved ikke	0	0	0	0	0	0
Total	317	100	317	100	317	100

Kilde: New Insight A/S

Tabel 8.11: Færdigheders betydning, ift. frisører - fortsat

Svar	Sprogkendskab		Almene kompetencer	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Meget vigtigt	84	26	72	23
Vigtigt	107	34	118	37
Mindre vigtigt	109	35	101	32
Ikke vigtigt	17	5	25	8
Ved ikke	0	0	1	0
Total	317	100	317	100

Kilde: New Insight A/S

Tabel 8.12: Jobsøgningskanaler ved ansættelse af frisører

Jobsøgningskanaler	Antal	Procent
Stillingsopslag til hjemmesider	148	47
Ansættelse af tidligere elever	92	29
Benyttelse af eget netværk	152	48
Henvendelse til de private frisør-skoler	4	1
Andet	92	29
Total	488	-

Kilde: New Insight A/S

Note: Tabellen summer til over 100 pct., da respondenterne kan afgive flere svar. N = 317.

Tabel 8.13: Vil du ansætte en privatuddannet frisør, hvis valget står mellem en frisør med en 4-årig erhvervsuddannet eller en privatuddannet frisør?

Svar	Antal	Procent
Ja	9	3
Nej	297	93
Ved ikke	11	4
Total	317	100

Kilde: New Insight A/S

Tabel 8.14: Vil du ansætte en privatuddannet frisør, hvis der ikke er andre at få?

Svar	Antal	Procent
Ja	13	4
Nej	266	84
Ved ikke	38	12
Total	317	100

Kilde: New Insight A/S

Tabel 8.15: Vil du tage privatuddannet frisør i lære (ift. 4-årige erhvervsuddannelse)?

Svar	Antal	Procent
Ja	134	42
Nej	61	19
Ved ikke	122	39
Total	317	100

Kilde: New Insight A/S

Tabel 8.16: Modtagelse af jobansøgninger fra det private

Svar	Antal	Procent
Ja	179	56
Nej	126	40
Ved ikke	12	4
Total	317	100

Kilde: New Insight A/S

Tabel 8.17: Har du nogensinde ansat en privatuddannet frisør?

Svar	Antal	Procent
Ja	33	10
Nej	284	90
Ved ikke	0	0
Total	317	100

Kilde: New Insight A/S

Tabel 8.18: Årsager til ingen ansat privatuddannet frisør		
Årsager	Antal	Procent
Der er ingen privatuddannede frisører, der har søgt en stilling hos os	50	18
Jeg havde ingen ledige job	45	16
Deres kompetencer passede ikke til virksomhedens behov	130	46
Jeg ville hellere ansætte en frisør med en erhvervsuddannelse	229	82
Andet	29	10
Total	483	-

Kilde: New Insight A/S
 Note: Tabellen summer til over 100 pct., da respondenterne kan afgive flere svar. N = 284.

Tabel 8.19: Samme løn til privatuddannede frisører som erhvervsuddannede frisører?		
Svar	Antal	Procent
Ja	27	8
Nej	250	79
Ved ikke	40	13
Total	317	100

Kilde: New Insight A/S

8.4 Efteruddannelse af frisører⁴

Tabel 8.20: Oplevet behov for efteruddannelse af ansatte		
Svar	Antal	Procent
Ja	166	74
Nej	39	17
Ved ikke	19	9
Total	224	100

Kilde: New Insight A/S

Tabel 8.21: Forskel på behov for efteruddannelse blandt erhvervsuddannede ift. privatuddannede frisører		
Svar	Antal	Procent
Der er ingen forskel på behovet	22	10
Erhvervsuddannede frisører har et større behov for efteruddannelse	4	2
Privatuddannede frisører har et større behov for efteruddannelse	87	39
Ved ikke	111	49
Total	224	100

Kilde: New Insight A/S

⁴ Spørgsmålene er stillet til de 224 respondenter, der svarede, at de havde ansatte i salonen.

Tabel 8.22: Tilbyder efteruddannelse til ansatte		
Svar	Antal	Procent
Ja	201	90
Nej	12	5
Ved ikke	11	5
Total	224	100

Kilde: New Insight A/S

Tabel 8.23: Brug af de offentlige efteruddannelsestilbud (AMU-kurser)		
Svar	Antal	Procent
Ja	92	46
Nej	101	50
Ved ikke	8	4
Total	201	100

Kilde: New Insight A/S

Tabel 8.24: Årsag til valg af offentlige efteruddannelsestilbud (AMU-kurser)		
Årsager	Antal	Procent
Kursernes indhold passer til mine ønsker	45	49
Niveauet er passende	29	32
Kvaliteten af kurserne er god	48	52
Der er mulighed for at få tilskud til kursusedtagerne	61	66
Der er mulighed for at deltage aktivt i kurserne, ikke kun se på	53	58
Det er tilfældigt, at jeg valgte AMU-kurserne	18	20
Andet	8	9
Total	262	-

Kilde: New Insight A/S
 Note: Tabellen summer til over 100 pct., da respondenterne kan afgive flere svar. N = 92.

Tabel 8.25: Årsag til fravalg af offentlige efteruddannelsesstilbud (AMU-kurser)		
Årsager	Antal	Procent
Der er ikke nogen kurser, der passer til mine ønsker	29	29
Niveauet er for højt	0	0
Niveauet er for lavt	18	18
Kvaliteten er ikke god nok	18	18
Skolen måtte aflyse holdet	7	7
Kurserne ligger på tidspunkter, der ikke passer	27	27
Det er besværligt at melde sig til kurserne	8	8
De private leverandører har været mere opsøgende	34	34
Mine ansatte vil hellere på private kurser	47	47
Det er tilfældigt, at jeg ikke valgte AMU-kurserne	32	32
Andet	6	6
Total	226	-

Kilde: New Insight A/S
 Note: Tabellen summer til over 100 pct., da respondenterne kan afgive flere svar. N = 101.

Tabel 8.26: Brug af andre efteruddannelsesstilbud		
Efteruddannelsesstilbud	Antal	Procent
Private efteruddannelsesstilbud (bl.a. leverandørkurser i ind- og udland)	181	90
Kurser udbudt af DOFK (Danmarks Organisation for selvstændige Frisører og Kosmetikere)	149	74
Intern efteruddannelse (fx side-mandsoplæring, interne oplæg)	43	21
Andet	8	4
Total	381	-

Kilde: New Insight A/S
 Note: Tabellen summer til over 100 pct., da respondenterne kan afgive flere svar. N = 201.

Tabel 8.27: Overblik over efteruddannelsesmuligheder		
Svar	Antal	Procent
I meget høj grad	21	9
I høj grad	57	26
I nogen grad	94	42
I mindre grad	37	16
Slet ikke	15	7
Total	224	100

Kilde: New Insight A/S

Tabel 8.28: Afgørende faktorer for valg af efteruddannelse		
Faktorer	Antal	Procent
Pris	141	63
Kursets indhold	201	90
Kursets niveau	142	63
Kursets længde	93	42
Mulighed for afholdelse af kurser i arbejdstiden	35	16
Mulighed for aften/weekendkurser	112	50
Geografisk placering af uddannelsesstilbud	129	58
Anbefaling fra kollegaer	57	25
Andet	3	1
Total	913	-
Kilde: New Insight A/S		
Note: Tabellen summer til over 100 pct., da respondenterne kan afgive flere svar. N = 224,		